

Tudós fórum

TUDOMÁNY – MINDENKINEK

November a tudomány hónapja lesz Magyarországon. Az előkészületekről az Akadémia elnöke, Vizi E. Szilveszter beszél a Magyar Tudománynak.

November harmadikán, a Tudomány Napján, idén is megkezdődik Magyarországon a tudományt népszerűsítő rendezvényesorozat.

Igen. Hagyomány már, hogy ilyenkor a magyar és a nemzetközi tudomány legfrissebb eredményeit próbáljuk meg központba állítani. Azon igyekszünk, hogy kiváló előadók egyszerű nyelven tegyék mindenki számára hozzáférhetővé a tudomány eredményeit. Megszervezzük, hogy a különböző iskolák tanulói meglátogathassák a kutatóintézeteket. Minden igyekezetünk arra irányul, hogy megmutassuk a közvéleménynek, milyen fontos szerepet játszik a tudomány a 21. században. Be kell bizonyítanunk az adófizetőknek, hogy adóforintjaik jó helyre kerülnek, amikor a tudományt támogatja a kormányzat. Meg kell mutatnunk, hogy milyen fontos szerepe van és lesz a tudománynak Magyarországon és az Európai Unióban egyaránt.

Szokás, hogy ilyenkor megemlékezzünk valamely nagy elődünkről. Most, születésének századik évfordulóján, Neumann János lesz ez a tudós. Ugyanakkor a rá való megemlékezés alkalmat ad nekünk arra is, hogy megmutassuk: az információs forradalom napjait, éveit éljük. Azt ma már nem kell

bizonygatni, hogy Neumann mekkora szerepet játszott a számítógép születésénél, hogy ő és társai, a magyar származású tudósok milyen sokkal járultak hozzá a világ tudományosságához. Eredményeik ma, az információs robbanás korában még fontosabbak.

Szent-Györgyi Albert mondta: az emberi elme nem az adatok tárolására való, hanem arra, hogy abban új gondolatok szülessenek. Ma itt van nekünk a computer, amely száraz adatok milliőit, milliárdjait tárolja, s ezzel kiegészíti agyunk sajátos, csak az emberre jellemző kombinatorikus képességét. Ezért gyorsult fel a világ fejlődése. Mert agyunk mellett ott van a számítógép, ez a munkánkat segítő, adatokat tároló, mesterséges agy.

Mekkora szerepet vállalt az Akadémia a Tudomány Napja szervezéséből?

Mi szervezzük, bár valamennyi minisztérium részt vesz benne. A tárcák már elküldték képviselőiket a szervezőbizottságba. Mint ahogy az elmúlt években, idén is a professzionális lebonyolítás a cél. Külön kötetben adjuk ki a programot, munkánkhöz felhasználjuk a tömegkommunikáció eszközeit is.

A rendezvény programja évről évre bővül. Bár a Tudomány Napjáról beszélünk, igazából ez már egy egész hónap. A középiskolák, főiskolák, egyetemek megszervezik külön programjaikat, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat programok sorát rendezi. Az a célunk, hogy a tudományt abba a pozícióba emeljük, amelybe való. Ezért mennek

híres tudósok előadásokat tartani az iskolákba, ezért lehetünk majd szem- és fültanúi nagyszabású tudományos rendezvényeknek.

Meggyőződésem, hogy ez nagyon fontos esemény. A 21. század tudósának vannak jogai – ilyen például a tudás megszerzése; de van kötelessége is, hogy a megszerzett tudást másokkal is megismertesse.

A Tudomány Hete már hagyomány, de az a nemzetközi fórum, amelyet ekkor tartanak, példa nélkül áll.

A Tudomány Hetének fontosságát is emeli, hogy november 8. és 10. között itt, Budapesten rendezzük meg a World Science Forumot, vagyis a Tudomány Világtalálkozóját. Ilyen még sosem volt. A rendezvény egyik fővédnöke Mádl Ferenc, köztársaságunk elnöke, a másik Romano Prodi, az Európai Bizottság elnöke lesz, aki nagy örömmel fogadta el a felkérést. Ide várjuk az UNESCO főigazgatóját, s november 10-én itt, Budapesten ünnepeljük meg a Tudomány Világnapját. Ez az ülés a Parlamentben lesz, ahol a magyar kormány tagjain kívül jelen lesznek a nemzetközi élet kiemelkedő személyiségei is. Itt lesz Lámfalussy Sándor professzor, az euro atyja; John Marburger, George W. Bush elnök tudományos főtanácsadója, a

kínai Akadémia elnöke. Írók, költők, közéleti személyiségek jönnek, köztük Viktória hercegnő, a svéd trónörökös. Ezen a napon arról beszélnek majd vendégeink, hogy mi mindent kap a világ a tudománytól, hogy hogyan változtatja meg az életünket, hogy milyen demográfiai és környezeti problémákat hozott a gazdaság gyors fejlődése, hogy milyen lesz a tudomány a 21. században. A rendezvény fő gondolata: Knowledge and Society – tudás és társadalom.

Nyilván nem véletlen, hogy erre a rendezvényre néhány hónappal uniós csatlakozásunk előtt kerül sor.

Persze. Már az előző kormány is elfogadta ezt a javaslatunkat, s a mostani kormány is támogatta azt. Az Európai Unió tudásalapú társadalmat épít, Magyarország jövője a tudomány nélkül elképzelhetetlen. Ilyen rendezvényre, mint a World Science Forum, még nem került sor a világon. Davos világhírű lett, mert ott rendezik meg évente a gazdasági csúcsot. Miért ne volna lehetséges, hogy Budapest legyen az otthona az évente megrendezésre kerülő, tudománnyal foglalkozó világfórumnak? Mint ebből is kitétnik, hosszú távú gondolkodás jellemezte a Magyar Tudományos Akadémiát, amikor elhatároztuk, hogy megrendezzük ezt a Fórumot.

